

Թուրքիայի գլխավոր դատախազը դաժնանում է կախել Օջալանին

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ապրիլի 28-ին Թուրքիայի գլխավոր դատախազը դատարան է հանձնել PKK առաջնորդ Ա. Օջալանի նկատմամբ ներկայացված մեղադրականը: Թուրքական մասնավոր ATV հեռուստակայանը հայտնում է, որ դատախազը Օջալանին դատախազանք է հանձնարում PKK-ի 15-ամյա զինված թայֆարի համար, Օջալանը մեղադրվում է դավաճանության, բուրբ ուսու-

ցիչներին, ոստիկաններին ու զինվորներին սպանելու հրամաններ տալու մեջ: Դատախազը դաժնանում է մահադատության: Պետական անվտանգության դատարանը, ուր նախագահում են 1 ռազմական ու 2 քաղաքացիական դատավորներ, ապրիլի 30-ին նիստ կգումարի Օջալանի դատավարությունը նախադատության համար, եւ եթե Օջալանը մեղավոր ճանաչվի, ապա կդատվի կախաղանով:

ԲԱՆԿԱՆԵՐ

Ունբակոճված Մուրդուլիցա ֆաղաֆում 12 երեխաներ են զոհվել

ԵՄՏՕ-ն գալիս է եւ շարունակում հարվածները

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ապրիլի 27-ի կեսօրին Մերիայի հարավում զենվոր Մուրդուլիցա ֆաղաֆի վրա իրականացված ԵՄՏՕ-ի օդային հարձակմանը զոհ են գնացել 7-12 տարեկան 12 երեխաներ: Այս մասին այսօր մամուլ առույտում հայտարարել է դատական Ինժիե Տորոզը: Լրագրողներն այցելել են ֆաղաֆային հիվանդանոց, ուր իրենց այցով են տեսել ռումբի տարածումից հետո մնացած երեխաների մարմինները: Նախնական սվայներով զոհերի քիվը անցնում է 20-ից, սակայն առայժմ որոնումներ են կատարվել ունբակոճությունից տուժած Մուրդուլիցայի 300 բնակելի տներում:

ՄԱՍԻՍԻՍ

Միաժամանակ ԵՄՏՕ-ի ներկայացուցիչները խոստովանել են, որ երեկ սխալմամբ ունբակոճվել է Մուրդուլիցա ֆաղաֆի բնակելի թաղամասը: ԵՄՏՕ-ի հայտարարության մեջ ասվում է, որ Ղազինը ցավում է կատարվածի համար: Պատճառաբանվում է, որ թիրախը եղել է զինավարժական հենակայանը,

սակայն լազերային նշանառությամբ ռումբը շեղվել է նոտաակալից: Այս գիշեր ԵՄՏՕ-ի օդուժը հերթական անգամ ունբակոճել է Բելգրադը, որոշեց թիրախ է ընտրվել ֆաղաֆի հարավ-արեւմտյան մասում տեղակայված հարավսլավական

բանակի զորանոցը: Միաժամանակ ունբակոճվել է Չայակ ֆաղաֆի մերձակայում զենվոր նավթամթերի թաղամասը: Ինչպես հաղորդել է տեղական ռադիոն, այստեղ իրեն է բռնկվել: Գիշերային ունբակոճությունների զոհերի մասին առայժմ տեղեկություններ չեն հաղորդվել:

Մեկ ամսում հարավսլավիան ավելի մեծ վնաս կրեց, քան 2-րդ համաշխարհայինի ընթացքում

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆարսուղարի տեղակալն ԱՄՆ-ում կայացած բրիֆինգում այն մտահոգությունն է հայտնել, որ հարավսլավիայի բանակի մասնակարգումների ուղիները քաղաքացիներին մասին ԵՄՏՕ-ի որոնմանը առավել կսահմանափակի հարավսլավիայի բնակիչներին օգնելու միջազգային մարդասիրական կազմակերպությունների հնարավորությունները: Նշվել է, որ հարավսլավիայում եղած վառելիքի մեծ մասը բանակի հսկողության

տակ է, եւ բանակին սովի մասնելու համար ավելի շատ ժամանակ է թոյլ տալիս, այնինչ այս միջոցառումներից կտուժի միայն խաղաղ բնակչությունը: Ըստ BBC ռադիոկայանի, մասնագետների հավակններով ԵՄՏՕ-ի մեկամսյա ունբակոճումների արդյունքում հարավսլավիան ավելի մեծ տնտեսական վնաս է կրել, քան երկրորդ աշխարհամարտի ողջ ընթացքում: Հարավսլավական իշխանություններին սվայներով, արդյունաբերությունը 10 միլիարդ դոլարի

վնաս է կրել, ինչպես նախկինում է նախկինում ու վառելիքի միջակայքում արդյունաբերությունը, այլևս անհնարին է դարձել արտադրության գործարարների ներգրավումը, 0,5 մլն մարդ դարձել է գործազուրկ ունբակոճումների հետևանքով: 2 մլն մարդ հայտնվել է աղքատության գծից անդին, որոնց օգնելու նոտաակալ կառավարությունը որոշում է ընդունել Մերիայի բոլոր աշխատողներին տարադիր հանգանակության հավաքի ստեղծել համերաշխության ֆոնդ:

Ռուսաստանը եւ Բելառուսը համատեղ սահմաններ կունենան

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ԱՊՐԻԼ, ՄՈՍԿՎԱ: ԲՆԻՍԱՍ: Բորիս Ելցինը եւ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն Կրեմլում կայացած բանակցությունների արդյունքների հիման վրա այսօր 11 փաստաթուղթ ստորագրեցին, որոնք վերաբերում են ռուսաստան-բելառուսական միությանը: Աստիճաբար համաձայնագրերի քվում են միասնական մարտային տարածության ձևավորման, սահմանային ֆաղաֆակայանության, անվտանգության համադրության, դատարանական համագործակցության (այդ թվում եւ տրանզիտային) արտադրության ոլորտում) մասին փաստաթուղթը: «Մենք հասանք անվտանգության համադրության մակար-

դակին, այնուհետեւ հաջորդ փուլը կլինի արդեն անվտանգության դաշնագրի», ռուսաստան-բելառուսական փաստաթուղթերն ստորագրելիս ասաց Բորիս Ելցինը: «Փաստորեն մենք տարածություններ չունենանք», ընդգծեց նա: Անդրադարձնելով սահմանային ֆաղաֆակայանության համադրության մասին Բելառուսի եւ Ռուսաստանի միության բարձրագույն խորհրդի այսօր ստորագրված որոշմանը, Բորիս Ելցինը նշեց, որ «մեր սահմանն ընդհանուր կլինի»: Համատեղ դատարանական դատարանի համադրության համադրության «գեներալ միասին կարգադրել», ասաց Ա. Լուկաշենկոն:

ԵՐԵՎԱՆ

Քոչարյանը եւ Ալիևը կակտիվացնեն դատարանների ցիուսները

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆ: Երկրորդ դաշնակալություն է ձեռն բերվել հայ-ադրբեջանական հանդիպումները անցկացնել ավելի հաճախ: Հայտնվել այդ մասին Վաչինգսոնից վերադառնալուց անմիջապես հետո ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Զոչարյանը դարձրեց, որ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդրալ Ալիևի հետ ԱՄՆ-ում կայացած հանդիպման արդյունքում որոշվել է ստեղծել այդպիսի հանդիպումների կազմակերպման հստակ մեխանիզմ «ոչ թե սամմիտից-սամմիտ»: Ընդամիս, նախատեսվում է կազմակերպել հանդիպումներ ոչ միայն նախագահների, այլև նախարարների միջև: Հի քաջաղվում նաեւ հանդիպումներ սահմանում:

Քոչարյանը օդանավակայանում անցկացված մամուլի առույտում Ռոբերտ Զոչարյանը դրական գնահատեց ԱՄՆ քյուն հաստատելու հանգամանքը, ձեռն բերվել որոշակի դաշնակալություններ համագործակցությունը ընդլայնելու եւ խորացնելու մասին: «Մա նշանակում է, որ մենք լուրջ հիմք ունենք նաեւ զարգացման ծրագրեր իրականացնելու համար», ասաց նա: Անդրկովկասի դատարանության նախարարների հանդիպման վերաբերյալ (որին ղեկավարում է մասնակցի նաեւ ՀՀ դատարանության նախարարը) ՀՀ նախագահը նշեց, որ այդպիսի մի հանդիպում արդեն եղել է, որի ժամանակ որոշվել էր շարունակել նման հանդիպումները: Տեղեկացնելով, որ հայ-թուրքական բանակցություններ ԱՄՆ-ում չեն եղել, նախագահը վստահություն հայտնեց, որ Թուրքիայի հետ հայաստանի հարաբերությունները կարող են բարելավվել:

Իր կատարած այցի արդյունքները: Նա նշեց, որ ԵՄՏՕ-ի 50-ամյակին նվիրված զարգացման շաբաթը հայաստանի մասնակցությունը բացասաբար չի անդրադառնա հայ-թուրքական հարաբերությունների վրա, քանի որ դրանք օգնակարգական նշանակություն ունեն: Ըստ նախագահի, հայաստանը չի դիմել ԵՄՏՕ-ին անդամակցելու, այլ մասնակցում էր «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրին եւ շայցելել կենսակերպ ուղղակի բոլորեց, որի համար հիմք նա բացարձակապես չի տեսնում: Նախագահը բարձր գնահատեց նաեւ Միջազգային արժույթային հիմնադրամի նախագահ Միշել Կամոնեյի հետ ունեցած հանդիպումը: Նա հայտնեց, որ վերջինս կողմից բավականին բարձր է գնահատվում Հայաստանում բարեփոխումների ընթացքը, առավել եւս ռուսաստանյան ճգնաժամի համատեքստում: Ընդգծվել է Հայաստանում տնտեսական կայունու-

կարելու գալիս Հայաստան-սփյուռք համահայկական համաժողովի անցկացումը, Ռոբերտ Զոչարյանը նշեց, որ այդ հարցում սփյուռքում նկատվում է մեծ խանդավառություն եւ հայկական կազմակերպությունների համաժողովին մասնակցելու ցանկություն: «Մենք դատարան ենք բաց զգույց այս ուղղությամբ քայլեր, սխալ խաղ չանել», ասաց նա: ՀՀ արտաքին գործերի նախարար Վարդան Օսկանյանն իր հերթին բաց օգտակար գնահատեց ԵՄՏՕ-ի հորեքային հանդիպումներին Հայաստանի մասնակցությունը: Նա մասնավորապես հայտնեց, որ ԵՄՏՕ-ի կողմից չի եղել որեւէ դատարան կամ արձանագրություններ եւ Ադրբեջանի կազմակերպությանը անդամակցելու ակնարկներին: Հայաստանի անդամակցությունը ԵՄՏՕ-ին, ըստ նախարարի, «այսօրվա օրակարգի խնդիր չէ, այնպես որ մեզ համար բաց վաղ է նման հարցեր կենարկել»:

ԴԵՂՈՐԱՅԷ

ԱՄՆ հումանիտար օգնությանը ինքնաթիռը ժամանեց Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ՄՈՍԿՎԱ: ՀՀ առողջապահության նախարարության մարդասիրական օգնության 1999 թ. ծրագրի մի մասը կազմող ԱՄՆ հումանիտար բժշկական օգնության ինժեներներն այսօր ժամանեց Երեւան: Ինչպես օդանավակայանում լրագրողներին հայտնեցին ծրագրին օժանդակող ԱՄՆ ղեկավարության, «Սիթիհոուսի ինստիտուտը» մասնավոր կամավորական կազմակերպության ու «Միավորված մեթոդիստների օգնության կոմիտեի» (UMCOR) Հայաստանի գրասենյակի ներկայացուցիչները, այս օդային բեռնափոխադրման ընդհանուր գումարը կազմել է 2,2 մլն դոլար:

ՀՀ առողջապահության նախարար Հայկ Եղիազյանը, որը դիմավորում էր ինժեներները, հասուկ շնորհակալություն հայտնեց իր կազմակերպիչներին, նշեց, որ սա այս աստիճաբար մերթողված նոր ֆաղաֆակայանության առաջին արդյունքն է: Ինչ վերաբերում է նոր ֆաղաֆակայանությանը, ապա այսուհետ ներկրվող դեղորայքի եւ բժշկական տարագանների ցանկը, ներկրման քույր-կազմակերպությունը, դեղորայքի գրանցումը խստորեն կհամաձայնեցվի միջազգային կազմակերպությունների հետ եւ կվերահսկվի նախարարության կողմից:

Ինչպես նաեւ նախարար, սկզբունորեն նոր ֆաղաֆակայանություն է ստեղծվում նաեւ մարդասիրական օգնության բաժնի հարցում: Նախարարությունը, տեղյակ լինելով հիվանդանոցներից յուրաքանչյուրի կարիքներին ու տախաններին, ինժեներները կբաժնի այն: Հիվանդանոցային ցանցից բացի, առաջի-

Փոխնախարար ներկայացրեց դպրոցական ֆունդիւնների նոր կարգը

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅՄԱՆ ՏԱՐԱՆ 33 կրթության եւ գիտության փոխնախարար Արթուր Թոփուզյանը լրագրողների հետ ամփոփեց 28-ի հանդիման ժամանակ ամփոփեց հանրակրթական դպրոցներում 1998-1999 ուսումնական տարվա ավարտական եւ փոխադրական կրթությունների կազմակերպման աշխատանքները:

Փոխնախարարը տեղեկացրեց, որ հունիսի 1-15-ը հանրակրթական դպրոցների չորրորդ, ութերորդ եւ տասներորդ դասարաններում կանցկացվեն փոխադրական եւ ավարտական կրթություններ: Չորրորդ դասարանում փոխադրական կրթությունները կանցկացվեն հետևյալ կարգով՝ հայոց լեզու եւ մաթեմատիկա առարկաներից զրավոր, ութերորդ դասարանում՝ հայոց լեզվից (զրավոր), մաթեմատիկայից (զրավոր), ռուսաց կամ օտար լեզվից (դպրոցի ընտրությամբ) բանավոր: Տասներորդ դասարանում սահմանված է չորս ժամանակահատված, երեք դասարան՝ հայոց լեզու (զրավոր), մաթեմատիկա (զրավոր), հայոց դասարանում (բանավոր), մեկը այլ լեզուներում: Հայ գրականություն (բանավոր), ֆիզիկա (զրավոր) կամ օտար լեզու (ռուսերեն, անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն բանավոր):

Նշելով նախորդ տարիներին կրթությունների համար տրամադրված հարցառումները եւ ԵՊՀ-ի կողմից իրականացված աշխատանքները, Արթուր Թոփուզյանը հայտնեց, որ ավելորդ ծախսերից խուսափելու համար այս տարի որոշվել է նախարարության «Կրթություն» դաշնամարտի միջոցով 1998-99 ուստարվա փոխադրական եւ ավարտական կրթությունների կազմակերպման կարգը, որի նպատակն է հարցառումները (բացառությամբ մաթեմատիկա առարկայի, որի հարցառումները տրվել են նախորդ համարում), գնահատման չափանիշները եւ այլն:

Փոխնախարարի խոսքերով, նրա նպատակն էր զրկում ասիմիլացիայի ընդունելության կրթությունների գնահատականները դպրոցի մակարդակով ընդունել: Այս տարի հայոց լեզվի, ֆիզիկայի եւ մաթեմատիկայի գնահատականները, ըստ փոխնախարարի, անցողիկ են բուհերի այն ֆակուլտետներում, որտեղ այդ առարկաները դրոֆիլային չեն, ասեստի կենսաբանության եւ ֆիզիոլոգիայի գնահատականները՝ այն ֆակուլտետներում, որտեղ այդ առարկաները դրոֆիլային չեն: «Շրջանավարձը այս հարցում ԵՊՀ-ում է, հայոց լեզուն ոչ դրոֆիլային է մոտ 103 մասնագիտությունների գծով, մաթեմատիկան՝ 5 մասնագիտության գծով, ֆիզիկան՝ 30, կենսաբանությունը եւ ֆիզիոլոգիան՝ 10 մասնագիտությունների գծով, 45 մասնագիտությունների գծով երեսնամյա կարող է 2 կրթություն համեմատել դպրոցում եւ մեկ կենտրոնացված ընդունվելու համար», նշեց Արթուր Թոփուզյանը:

Ֆիզիկա Թոփուզյանի խոսքերով, այս ամենը արվում էր դպրոցի եւ նրա գնահատականի վերաբերյալ բարձրագույն կրթության նպատակով:

Բոլոր կրթություններն անցկացվելու են դպրոցում: Կրթությունները վերահսկվելու են չորս մակարդակով, այն է՝ ծնողներ, հասարակական կազմակերպություններ եւ ՀԱՄԻ-ներ, մարզային կրթության վարչություններ, կրթության եւ գիտության նախարարություն:

Միամանրոյակյան օրեր

Ֆրանսիայի Միամանրոյակյան եւ Երեւանի թիվ 162 Միամանրոյակյան անվան դպրոց-վարժարանի նախածնունդային ամսապահանջի 26-30-ը վարժարանում անցկացվում են միամանրոյակյան օրեր, նախատեսվում է նաեւ Միամանրոյակյանի ու ստեղծագործության վերաբերյալ բարձրագույն դպրոցների եւ բանաստեղծությունների ասուլիսի մրցույթ:

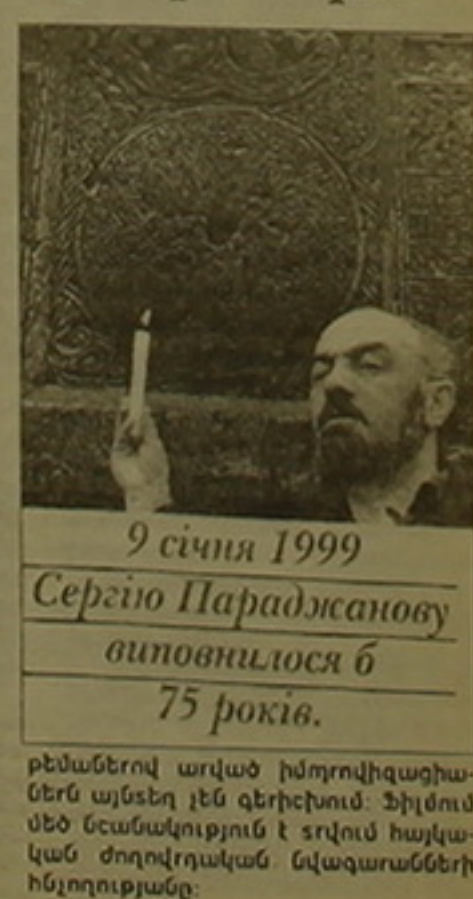
Հաղթողների համար սահմանված են դրամական մրցանակներ, ինչպես նաեւ դրամական դաշնամարտի մրցույթում հաղթած աշակերտների ուսուցիչների համար:

Միամանրոյակյան օրերի ընթացքում դասարանի նկարիչները սիամանրոյակյան թեմաներով իրենց աշխատանքները կարող են ցուցադրել դպրոց-վարժարանում: Լավագույն նկարների հեղինակները կդարձան արվեստի մրցանակների մրցույթի խաղաղության մրցույթի հանդիսակց:

Ապրիլի 26-ին Միամանրոյակյան նվիրված աշակերտական մրցույթի հանդիսակց:

Ուկրաինական հանդեսը՝ Փարազանովի արվեստի մասին

Ուկրաինական «Կին-Տես» եռամսյա հանդեսի այս տարվա առաջին համարում տպագրվել է Երազման, Երեւանի կոնսերվատորիայի դոկտոր Ալեքսանդր Մարտիանի «Նոան գույնը» ֆիլմի երաժշտականության մասին» հոդվածը, որը գրված է 1969 թ. եւ ժամանակին արժանացել է Սերգեյ Փարազանովի դրամատիկ: Այս տարի լրացավ մեծ կինոգործի ծննդյան 75-ամյակը: «Նոան գույնից» առաջ Փարազանովն արդեն ճանաչված էր արժանացել 1965 թ. Կինո կինոստուդիայում նկարահանած «Սոսոցովա Մախիճի» սերիալները» ֆիլմով: Զեղինակը մեջբերում է ԵՊՀ-ի նախնական կինոքննադատի Ինգմար Բերգմանի այն խոսքերը, թե «արվեստի ոչ մի սեսալայնան միայնակ չէ կրթությանը: Երկուսն էլ մեր հույզերի վրա ազդում են անմիջականորեն՝ Երազմանովի ինտելեկտը»: Դա փայլուն վկայություններից մեկը Փարազանովի «Նոան գույնը» ֆիլմն է, որի երաժշտական ձևավորումն այնի է ընկնում հուզական անընդմեջ ընդունելով: 1969 թ. «Հայ-ֆիլմ» կինոստուդիայում նկարահանված ֆիլմը թեւ Մայրք Լոկայի մասին է, բայց հայ մեծ աշուղտի երգերի

9 січня 1999
Сергію Параджанову
виповнилося 6
75 років.

Վերջերս, ինչպես «Ազգ» տեղեկացրել էր նախորդ համարում, մանսրոյակյան հանձնաժողովը եւ Հայաստանի ժողովրդական ակադեմիական երգչախումբը Հվեյցարիայում էին, ուր մասնակցում էին Մոնսրոյակյան ավանդաբար անցկացվող երգչախումբերի միջազգային փառատոն:

վեպերիկներ էին բաժանում (առավելագույնը 10 միավոր գնահատական էր), համաձայն որոնց ընտրվում էր ամենամեծ համակրանքի արժանացած երգչախումբը: Հայ երաժիշտները նվաճեցին այս մրցանակը, նրանց առաջին խել ելույթն ընդունվեց 15 րոպե տևած հոսնկայս ծափահարություններով:

մեսուրեն նկատեց որն Չեխիյանը, հատկապես եթե հաշվի առնենք, որ նախան փառատոնը մեզ խոր էին վերաբերվում: Երաժիշտի խոսքն ուղղելով տեղի հայկական դետալաճան աշխատակիցներին մանսրոյակյան նշեց, որ համերգ են ունեցել նաեւ ժնեի հայ կարգիկական եկեղեցում մեր հայրենակիցների հա-

Հվեյցարացի ունկնդրի համակրանքի մրցանակը՝ հայ երգչախումբին

Նին: Հայաստանի երգչախումբի մեծ հաջողությունն ու հաղթանակն էին զովագրում Հվեյցարիայի բոլոր լրատվամիջոցները: 33 ազգային հեռուստատեսությամբ նույնպես հայտարարվել էր երաժշտական այս կարեւոր իրադարձության մասին, սակայն մանսրոյակյանը, աշխատանքային զբաղվածության դասճառով, մինչ այժմ հնարավորություն չէր ունեցել հանդիպելու մեր լրատվամիջոցներին եւ հանգամանորեն ներկայացնելու հյուրախաղերի արդյունքները (վերադարձից հետո երգչախումբն արդեն հանդես է եկել 4 համերգով): Երեկ որն Չեխիյանը, երաժշտագետ Քնարիկ Փիլոսյանը, որը ներկա էր եղել Մոնսրոյակյան համերգներին, մամլո ասուլիս էին հրավիրել ժուռնալիստի սանը:

Հոսնկայս եր ծափահարում նաեւ հանձնաժողովը: Հաղթանակը խորհրդանշական էր, քանզի Հվեյցարիայում, ուր հայերը մեծ թիվ չեն կազմում, առաջին անգամ էր հնչում Կոմիտասի երաժշտությունը: Իսկ թե ինչպես ընկալվեցին մեր ժողովրդական երգերը եվրոպացի ունկնդրի կողմից, աղջուցում են հեռագա հյուրախաղերի ջերմ հրավերները մանսրոյակյանի երգչախումբին հղված:

«Մենք վստահ չէինք, թե կհաղթենք, քանզի հեծ չէր հեռական խստադա հանջոյան դասը ճեղքելը, հա-

մար: «Մեզ անընդհատ ասում էին, որ բարձր արվեստ ենք բերել Հվեյցարիա», ասաց սկն Փիլոսյանը: Ի դեպ, ճանաչված երաժշտագետը փառատոնը լուսաբանող ընդարձակ հեռուստահաղորդում է նախադասարանում:

Ասուլիսի ընթացքում լրագրողների ուշադրությունը բազմիցս հրավիրվեց այն փաստին, որ ակադեմիական երգչախումբը չունի կայուն հովանավոր, իսկ ժողովրդական հովանավորության համակարգն անբավար է գործում:

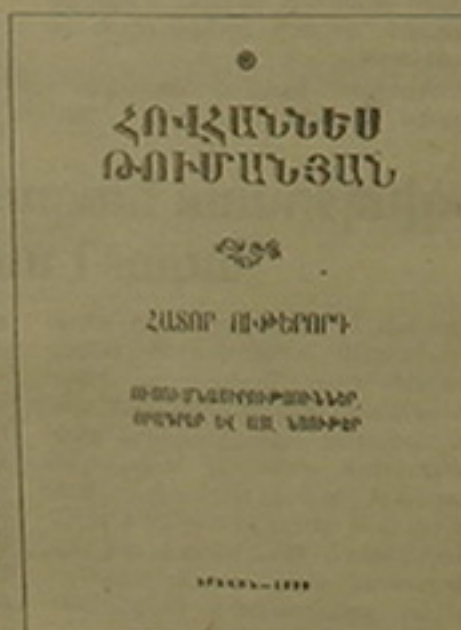
ԱՌՈՒՑ ԲԱՐՍԵՆԱՆ

Թե ինչպես հայ բանաստեղծը դառնա հայոց բանաստեղծ

33 ՉԱՄ «Գիտություն» հրատարակչությունը, 500 օրինակ տպագրականով, լույս է ընծայել Հովհաննես Թումանյանի երկերի լիակատար ժողովածուի ութերորդ հատորը, որի բնագրերը դաստասել եւ ծանոթագրել են Հ. Արեւիյանն ու Ս. Հովհաննիսյանը, խմբագիրն է Լ. Կարապետյանը: Գրի տպագրությունը հովանավորել է ավյուտահայ հասարակական գործիչ, հայ մեակույթի երաժիշտ Չարություն Սիմոնյանը, որին Ս. Արեւիյանի անվան գրականության հիմնադրամը, «Գիտություն» հրատարակչությունը եւ Հովհ. Թումանյանի ժառանգները սրտազին շնորհակալություն են հայտնում:

Հաստատված ամփոփված են բանաստեղծի ուսումնասիրությունները, օրագրերը, ինքնակենսագրական նոթերը, հոդվածները, գրառումներն ու բարձրագույն կրթականները:

«Մեր նախորդ Երանի բանաստեղծները» ուսումնասիրությամբ անդրադառնալով Ս. Շահազիզի, Ռ. Պապկանյանի, Պ. Գուրյանի, Ս. Պեչկաբեյանի եւ այլոց ստեղծագործություններին, Թումանյանը եզրակացնում է «Այս օրինակները դարձնում են այնպիսի, թե ինչպես կյանքը, նույնիսկ բանաստեղծի կամփին ու Լուսինյանի հակառակ յուր կենդանում է նրա գործերի վրա, յուր ծայ-

նը լցնում է նրա հոգին: Բոլորը հաստատված են իր զիտեն, որ ունեն մի քանի հայրենիք, բայց թե ինչ բան է այդ հայրենիքը, ինչի մեջն է նրա քովատությունը, ինչպես են ապրում, ինչպես են խոսում, լալիս, ուրախանում եւ այլն, նրա ժողովուրդը, ահա այդ է հարկավոր, նրանց այդ առավելությունը, այդ հատկությունը միայն կարող է նրանց ձեռնադրել հայոց բանաստեղծ: Հակառակ դեպքում նրանք կմնան հայ բանաստեղծներ, ոչ թե հայոց բանաստեղծներ: Դեռի ժողովուրդը, դեռի բնությունը, հայոց գրողները...»:

Այս բաժնում են գեներված «Երեւանի կոիվը եւ Խ. Արոյանի «Վեր Հայաստանին» իրերի դասնություն», «Մայրք-Նովեն-Դավիթ Եղիսկոյու», «Հայկական Եղոսի բառարանից» ուսումնասիրությունները, մյուս բաժիններում տեղ են գտել 1914-1915 թթ. ռազմաճակատ կասարած այցելությունների օրագրերը, ինքնակենսագրական նոթերը, գրառումներն ու հոդվածները: Գիրքը եզրափակվում է ակադեմիկոս Եղվարդ Ջրբաբյանի «Թումանյանի դասարանասիրական աշխատությունները» ուսումնասիրությամբ:

Ժողովածուն ունի անվանացանկ եւ 18 հասորների մեջ մտնող երկերի ուղեցույց: Ընթերցողին հիշեցնենք նախորդ հրատարակությունների բովանդակությունը առաջին հատորում գեներված են բանաստեղծությունները, երկրորդում՝ ֆառլակները, բալլադներն ու բարձրագույնությունները, երրորդում՝ ժողովուրդը, հինգերորդում՝ գեղարվեստական արձակը, վեցերորդում՝ գրական-հրատարակախոսական հոդվածները, իններորդում՝ նամակներն ու գրությունները: Վերջինը լույս է տեսել 1997-ին, իսկ ընթացիկ տարվա վերջում լույս կտեսնի նաեւ տասներորդ հատորը:

ԵՐԵՎԱՆ

Պատրաստվում են վեժերան մարզիկները

Վերջին քրջանում մեզանում զգալիորեն աճելով են վեժերան մարզիկների քրջանում սարվող աճիասանները: Մեր վեժերանները հանդես են գալիս հանրաժանական ու միջազգային մրցումներում: Երեկ Երևանի Կոմիտասի մարմնամազության մարզադպրոցում ընդունվել է 33 վեժերան մարզիկների ասոցիացիան: Օրակարգում հետևյալ հարցերն էին.

1. Վեժերանների Եվրոպայի առաջին խաղերի նախադասարան մասին:
2. Միջազգային օլիմպիական օրվան նվիրված վազաբաժնի կազմակերպելու մասին:
3. Մոլորի գործող վեժերանների նվիրված միջոցառման կազմակերպման մասին:
4. Ընդհանուր հարցեր:

Ասոցիացիայի նախագահ, նախկին քեթբասլետ Սվետլանա Եսայանը ներկաներին տեղեկացրեց, որ 2000 թ. օգոստոսի 5-13-ը Բարսելոնում կկայանան Եվրոպայի առաջին խաղերը վեժերան մարզիկների մասնակցությամբ: Նա նեցեց, որ 33 վեժերանների ասոցիացիան առայժմ Պատրաստվում է հրավեր չի ստացել, սակայն «ժամանակն է նախադասարանական աճիասանները սանելու, որոնք միջազգային մասնակցող կազմակերպության հրավերը հանկարծակի չբերի մեզ»: Պարզաբանվեց նաև, որ այդ խաղերի ծրագրում ընդգրկված է 21 մարզածու: Ներկաները հավանություն չվեցին ասոցիացիայի նախագահի կողմից արված առաջարկությանը: Այնուհետև որոշվեց հունիսի 19-ին մայրաքաղաքում, 3-րդ

դասի կիրճում անցկացնել վազաբաժնի, որը կնվիրվի Միջազգային օլիմպիական օրվան: Այդ միջոցառմանը մասնակցելու իրավունք ունեն 14 եւ ավելի տարի ունեցող բոլոր մարզիկները: Կընդգրկվեն նաև տարբեր դեպարտամենտի աճիասանները: Սեպտեմբերի 21-ին ՄԱԿ-ի կողմից ընդունված «Տարեց մարզական համաժամանակներ» օրվա» օրվան ներկաներում նույնպես վազաբաժնի կանցկացվի: Վերջում լինարկվեցին եւս մի քանի հարցեր, արվեցին առաջարկություններ: Մասնավորապես խոսվեց օլիմպիական խաղերի չեմպիոնների փառսի ուղի ստեղծելու մասին:

Նիսի աճիասանին մասնակցեց 33 վեժերան մարզիկների ասոցիացիայի Պատրաստվող նախագահ Ալբերտ Ազարյանը:

Առաջին խմբի մրցաբաժնի

Տիգրան Պետրոսյանի անվան Երևանի Կենտրոնական սանդեղեղեղ մեկնարկեց հանրաժանության շրջանակներում 59-րդ առաջնության առաջին խմբի մրցաբաժնի: Հայաստանի մարզերն ու ԼՂՀ-ն ներկայացնող 38 մասնակցները, որոնց թվում են 6 միջազգային, 4 ՖԻԴԵ-ի եւ 4 ազգային վարժեցներ, Պայմանում են բարձրագույն խմբի երեկուղեղերի համար: Ավելացնենք, որ շրջանակներում առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաբաժնի անցկացման ժամկետը փոխվել է Հայաստանի աճի-

մասի ֆեդերացիայի որոշմամբ: Այն կանցկացվի հոկտեմբեր ամսին:

Միևնույն ժամանակ առաջին խմբի մրցաբաժնի ունի երեւանի բաց առաջնության կարգավիճակ: Այնպես որ՝ մրցման արդյունքներով կորոշվի նաև այս տարվա մայրաքաղաքի չեմպիոնը:

Եվեյցարական մրցակարգով, 11 խաղափուլով անցկացվող մրցաբաժնի ավարտվելու է մայիսի 8-ին:

ԱՐՄԱՆ ՆԻԿՈԼՈՍՅԱՆ, Միջազգային կարգի մրցավար

ԼԵՅՆԱԿԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Մասցել է երկու փուլ

Երեկ անցկացվեց խճուղային հեծանվավազի Հայաստանի առաջնության 3-րդ փուլը: Մրցումների մասնակցները հաղթահարեցին Երևան-Արաբաքան-Մուրեճավան-Սեւակավան-Մուրեճավան-Արաբաքան-Երևան 128 կիլոմետրանոց մրցուղին:

Հեծանվորդները եզրագիծը հասցին հոծ խմբով, իսկ առաջինը հեծանվավազի առաջատար Արսեն Դազարյանն էր, որը ցույց տվեց 3 ժամ 36 րոպե 29 վայրկյան ժամանակ: Երկրորդ եւ երրորդ տեղերը համադասարանաբար գրավեցին Արսյոմ Գալստյանը (3.36.34) եւ Վահագն Կարամյանը (3.36.39): Նեւեմ, որ այս երեկ մարզիկներն էլ ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանողներ են:

Երրորդ փուլում խաղարկվեցին նաև միջանկյալ եւ լեռնային հասվածներ: Դրանցից մեկում վերջնագիծը առաջինը հասցեց Տիգրան Կորկոսյանը, իսկ մյուսում հաղթող ծանալվեց Դմիտրի Դյակովը: Երկու մարզիկներն էլ լրացուցիչ միավորներ վասակեցին:

Երեկ փուլից հետո առաջատար դեղին մարզաբաժնի շարունակում է կրել Արսեն Դազարյանը (7 ժամ 5 րոպե 37 վայրկյան արդյունքով): Նրանից

Մի փուլը են եւ մնում Արսեն Գյոզալյանն եւ Վազգեն Դուլիջանյանը: Այսօր կանցկացվի հեծանվավազի նախաժամերի 4-րդ փուլը: Մասնակցները կհաղթահարեն Փարախ-Էջմիածին-Արմավիր-Երևան-Աւսարակի խճուղի երթուղով անցնող մրցաբաժնի մրցուղին:

Ֆուտբոլային խճանկար

ՌԻԲԱ-ն նախատեսում է...

Ֆուտբոլային ասոցիացիաների Եվրոպական միությունը (ՌԻԲԱ) նախատեսում է եկող մրցաբաժնից սկսած Չեմպիոնների լիգայի խաղերն անցկացնել երկու օրում երեւաքքի եւ յուրեւաքքի, իսկ հինգաքքի օրը տեղի կունենան ՌԻԲԱ-ի գավաթի խաղերը: Մի վերադառնալու է արվում, եթե վեժերն մրցաբաժնում նույն երկրից երեկ կամ ավելի քիմեր հանդես գան, ապա որոշ խաղեր կանցկացվեն երեւաքքի օրը:

Հիշեցնենք, որ մյուս տարվանից Գավաթակիրների գավաթի խաղարկություն այլևս չի անցկացվի:

Ուրախ արժեք վունդերկիները

Պարզազայի «Օլիմպիա» քիմի 17-ամյա հարձակվող Ռոկո Սանսակրուսի համար Մյունխենի «Բավարիան» 15 մլն դոլար էր առաջարկել: Սակայն Պարզազայական ակումբի ղեկավարությունը օրերս հայտարարեց, որ այդ գումարով չի վաճառի տղանդավոր Պատրաստվող: «Օլիմպիան» Սանսակրուսի համար 20 մլն դոլար էր առաջարկել:

Ի դեպ, Պատրաստվողի գնի վերաբերյալ Պարզազայիցները մինչ այդ չէին կարողացել «բարիբեյ» նաև Մադրիդի «Ռեալի» ղեկավարության հետ:

Ռոնալդոյին նեղագնում են

«Ինտեր» հերթական անհաջողությունը (թիմը Իտալիայի առաջնության վեժերն տուրում սեփական խաղադաշտում 1-3 հաշվով Պատրաստվող կրեց «Ռոլինդեզից») չափազանց բարկացրեց միլանցիների երկրորդ ղեկավարին: Հավանաբար, համարելով, որ վաս խաղի Պատրաստվող Ռոնալդոն է, նրան գրոհեցին վեժերիս մեկնան, որի մեջ էին գտնվում քրազիացի գերաստղի մայրը, Իուլյո, գարմիկը: Բարեբախտաբար, մեկնայի վրա նեցված աղակն շիջել չվնասեց որեւէ մեկին: Վեցաքած Ռոնալդոն հայտարարեց, որ եթե չդադարեն նման գործողություններն իր ու մեծավորների նկատմամբ, ինքը հրաժարվելու է Միլանից:

Մագլիացի կոզնի իսպաղիներին

Միլանի «Ինտեր» ակումբի ղեկավարությունը որոշել է ուժեղացնել քիմի մարզական կազմը: Գլխավոր մարզի Պատրաստվողները ժամանակավորապես կասարող Լուչանո Կաստելլիին կոզնի հայտնի մասնագետ Ռոյ Դոդոսոնը: 51-ամյա անգլիացի հենց նոր է իսպաղական ակումբի տեխնիկական սնորհն նեանակվել: Ֆուտբոլասերներին հիշեցնենք, որ այս մրցաբաժնի ավարտից հետո «Ինտեր» կգլխավորի Թուրինի «Յուվենտուս» նախկին գլխավոր մարզի Մարչելո Լիդոլին:

Ռոմանցեին նորից տուգանեցին

Ռուսաստանի ֆուտբոլային միության սուուզի-կարգադաշտական հանձնաժողովը երկրի հավաքականի եւ Մոսկվայի «Մոյարսակի» գլխավոր մարզի Օլեգ Ռոմանցեին տուգանել է 10 հազար օուրով: Պատրաստվող մայրաքաղաքի մեկ այլ ակումբի «Տորպեդոյի» հետ խաղից հետո մամուլի ասուլիսին չներկայանալն է (այդ հանդիպումը «Մոյարսակը» սանուկ տվեց 0-1 հաշվով): Նեւեմ, որ սա առաջին դեպքը չէ, երբ անհաջողությունից հետո Ռոմանցեին հրաժարվում է մասնակցել ասուլիսին, եւ նա արդեն մի քանի անգամ տուգանվել է դրա համար:

Նորմանը եւ Մանչեստր-Վիկարիոն

Թենիսի եւս երկու խոշոր մրցաբաժնի ավարտվեցին:

Ֆլորիդայի մրցումների հաղթող դարձավ Եվեյցարյան Մանչեստրը: Նա եզրափակչում 6-0, 6-3 հաշվով Պատրաստվող մասնեց արգենտինացի Գիլերմո Կանասին:

Եգիպտոսում ավարտված մրցաբաժնի եզրափակիչ խաղում իտալուհի Արանսա Մանչեստր-Վիկարիոն առավելության հասավ օուսիմուտի Իրինա Մոլիլայի նկատմամբ 6-1, 6-0:

Ռեկորդը հաստատվեց

Ամենաբարձր կարգի միջազգային մրցումների բազմակի հաղթող Մարիա Մուրալան այս տարվա վեժերի 25-ին Սոկոլոմուս մարզադաշտի համաժամանակահատվածում երեկորդ սահմանեց 1000 մ մրցաարածությունում 2 րոպե 30, 96 վայրկյան, որը 0,27 վայրկյանով գերազանցում է նախորդ բարձրագույն արդյունքը: Եվ ահա, ա-

վելի քան երկու ամիս անց քեթբասլետի միջազգային ֆեդերացիայի (ԻՄՍՖ) ԵՏԻՊ-ՔՆԱԿԱՐԱՆԻԳ հայտնեցին, որ մոզմաքիցի մարզում ուեկորդը հաստատվել է:

ԲԱԺԻՆԸ ՎԱՐՈՒՄ Է ՈՒԱՆՄԻ ԴՎԱԳՅԱՆԸ

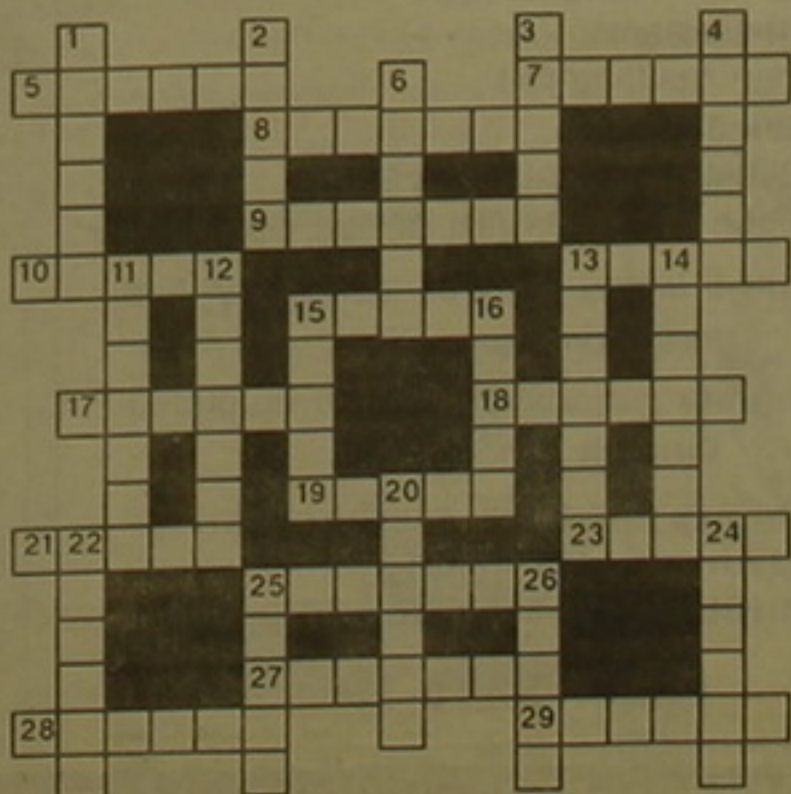
Նախորդ համարում տղաքրված խաչքաթի Պատրաստվողները

Ուղղահայաց

1. Մանանելի: 2. Մահամոր: 3. Մուրաղ: 4. Հիդրա: 5. Մանդոլին: 6. «Ալանով»: 9. Մասիս: 10. Իմբի: 16. Դելի: 17. «Գարաժ»: 21. Վարդիթեր: 23. Մեծարեց: 24. Արեւմիս: 25. Կարնո: 26. Անադա: 27. Միսուրալ: 31. Ասոկ: 32. Ավգուր:

Հորիզոնական

7. Մանգուա: 8. Միմանա: 11. Մահառաջ: 12. Մուրաղյան: 13. Սերով: 14. Միդիա: 15. Ալկո: 16. Ամոլեր: 19. Մասն: 20. Ավգի: 22. Մագմա: 28. «Արար»: 29. Գառնի: 30. Սթրին: 33. Ֆելիսոն: 34. Պավորոսի: 35. Միմանա: 36. Լուսնաքաղ:

Ուղղահայաց

1. Արեւմացի օրեւսդիր, արհոն, մ. ք. ա. մոտ 621-ին կազմել է օրեւմների ժողովածու: 2. Անդուր հոսով, անգույն բյուրեղային նյութ, օրգանական միացություն: 3. Հոների արհա: 4. Գերմանացի նկարիչ, արվեստի տեսաբան, գերմանական Վերածննդի ժամանակաշրջանի խոշորագույն ներկայացուցիչ: 6. Երկնի հարավային կիսագնդի համաստեղություն: 11. Հիվանդություն, որն ախտորոշել է Բոսկի-նը: 12. Բնակավայր Հայաստանում, Աւսարակից հարավ-արեւելք: 13. Չեխ կոմպոզիտոր: 14. Հայ բանաստեղծ: 15. Երկրագնդի երկրաբանական Պատրաստվող մեզոզոյան դարաշրջանի առաջին ժամանակաշրջանը: 16. Միմանց հետ հաղորդակցվելու միջոց: 20. Գետ Հայաստանում, Սեւանի ավազանում: 22. Մկրտչային համար Պատրաստվող գուռ: 24. Ավիոնախայ բանաստեղծ, դրամատուրգ, «Թատրոն եւ թեատրոն» դրամայի հեղինակ: 25. Ռուս սովետական բանաստեղծ: 26. ճարտարապետության մեջ միախառն կորագիծ կառուցվածք:

Հորիզոնական

5. Հրազնի մաս: 7. Հայազգի ֆրանսիացի գրող: 8. Ֆրանսիացի կոմպոզիտոր, դաշնակահար, դիրիժոր, լիննադաս, «Իրերիա» սիմֆոնիկ սյուիտի հեղինակը: 9. Լավա հանգստային ֆաղափ Կիոյոսում: 10. Գետ Հնդկաստանում: 13. Ֆրանսիացի մասերիալիստ փիլիսոփա, լուսավորիչ, գրող: 15. Կարողի տեսակ: 17. Կոմիսսարի ստեղծագործություններից: 18. Լեռնազաքար Սասնա լեռներում: 19. Ձի եւ Լեդոսի վարածան Ասվաճը հին եգիպտական դիցաբանության մեջ: 21. Կոկորդի մուսի վրա կախված անառը, մակալեզու: 23. Քաղաք Երի Լանկայում: 25. Արեւունի լեռնաշղթայից սկիզբ առնող գետ: 27. Մեծաղների մեկման եղանակ: 28. Ֆրանսիացի բանաստեղծ, «Թովլաններ»-դրամների ու բանաստեղծությունների ժողովածուի հեղինակը: 29. Խաբերա, սրիկա, կողոպտող:

Կազմեց Ա. ՀԱՆՈՒՅԱՆԸ

ՆԱԽԱՆՆԵՐ

Գեներալ Զլարկի գնահատմամբ, ՆԱՏՕ-ի ռազմաբազային միանգամայն արդյունավետ է եւ կործանարար

ԲՈՅՈՒՄԵԼ 28 ԱՊՐԻԼ ԼՈՅՅԱՆ ՏՄՊԱՆ: «Հարավսլավիայի դեմ ռազմական գործողությունն սկսելուց ի վեր ՆԱՏՕ-ն եռադասակ է իր հարվածների եւ քրեական թիվը»:

Վիկտոր Չեռնոմիրիչին ստասում են Բոննում եւ Բելգրադում

ԲՈՆՆ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: Բոննում ստասում են ՌԴ նախագահի հասույցի ներկայացուցիչ Վիկտոր Չեռնոմիրիչին, որը Գերմանիա կծածանի հինգ օրը:

ՌԳ առաջին փոխվարչապետ է նշանակվել Ս. Սեդուաչինը

ՄՍՍԿՎԱ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԼՈՅՅԱՆ ՏՄՊԱՆ: ՌԴ կառավարության այսօրվա նիստում վարչապետ է Պրիմակովը ներկայացրել է նոր առաջին փոխվարչապետին:

Թբիլիսի ժամանեցին Ադրբեջանի եւ Նախասանի ներգործնախարարները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 28 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆԴՐԵՆ: Ադրբեջանի եւ Նախասանի ներհին գործերի նախարարներ Ռամիլ Ուսուրովը եւ Ժեթ Սարգսյանն այսօր ժամանեցին Թբիլիսի:

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID), Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED) եւ Sibley International-ը սեղեկացնում են...

Ի լուր լրագրողների Մամուլի ազգային ակումբը «Հայաստանը եւ ընտրությունները» ծրագրի Երջանակներում լրագրողներին հրավիրում է...

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) սկսում է 1999-2000 ուսումնական տարվա ընդունելությունը մագիստրոսի կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով...

ԵՆՈՒՄՏԱՆԵՐԱԳՐԵՐ 29 ապրիլ 9:00 Հայրուր 9:20 Բարի լույս, Հայաստան 10:20 Հեռուստասերիալ «Սոխոն»...

ARMENTEL ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Ե ՄՐՅՈՒՅՑ «TAOS-N» ծրագրով լիցենզիայի տեր, Արմեն, Չարենցավան, Հրազդան...